

גילי נבות והרהורים על ניהול אמנותי

גבי אלדור

שונה ותמיד חוזר על עצמו, בדיקת הגבולות וחצייתם. הזהירות הנדרשת בתוך העולם שחי ביצר, ומתנשא ממנו הלאה, והאהבה.

גילי נבות היא אחת הרקדניות הוותיקות בלהקה. היא נבונה להפליא ומכירה את כל העבודות שהיא ממשיכה ללמד בהפקות מחודשות בחוץ לארץ. והיא מורה לגאגא. ולא תקצר את הדרך כאשר תלמד עבודה חדשה. כשהיא על הבמה היא מרתקת בגלל יופייה, שאי אפשר לכנותו אלא יופייה השקט. והיופי הזה תואם את המחול הנהריני, שפה נדירה שאין לה פירוש מייד, שבה כל מילה היא תנועה הכרחית, אחראית, מדויקת ואוחזת סוד, סוד של קיום. גילי גבוהה ורגליה ארוכות, מין איילה. וכפות רגליה הן מתנה מאלוהי המחול והן מחול בפני עצמן. אפשר לראות צילום תקריב שלהן ביצירה *טלופאזה* שעלתה באילת. אולי פעם או פעמיים. כאשר בתוך ההתרחשות המחולית החיה הוקרן לפתע על מסך גדול מחול אחר: בין הצילומים המרתקים, בהם של כריסטין ויושיפומי אונו – זוג על הבמה וגם בחיים – תקריב של כפות הרגליים של גילי נבות.

באחד הראיונות שלי עם אוהד דיברנו על בלט קלסי ועל החסד הגופני ותחושת הפלא, ואוהד אמר שהוא מגלה תכונות כאלו גם לא בריקוד. בתנועת חתול. בנערה. ואני מניחה שגילי החליקה לתוך התפקיד התובעני של מנהלת אמנותית מתוך אותו יושר ורצינות. ושההליכה שלה במסדרונות הבניין לא השתנתה. ושלא צצו לפתע מיני הרגלים חדשים או סימני חשיבות.

בעולם הישן היו גינוני מעמד במחול הקלאסי. לפני שנים רבות ביקרתי בבית ספר למחול במורח גרמניה ונדהמתי לראות רקדנים קדים וכמעט מצדיעים למורה בכיר שעבר על פניהם בדרכו לשיעור. ובבלט של האופרה בפריז יש דרגות וכוכבים. המחול המודרני מחק את כל הגינונים וסימני הכבוד הורים והותיר רקדנים עירומים מדרגות, אך תמיד קיים פיתוי אנושי בתכלית להחצין מעמד, לצפות לתשומת לב מיוחדת. אך לא במרחב של בת שבע, ולא ברווחים שבין הרקדנים לכוריאוגרף, ולא אצל אוהד ומחליפתו גילי.

הדמיון נוטה להעניק ללהקות מחול תיאטרליות ודרמות וסיפורי אהבהבים ורכילות. עד כמה יש בזה אמת? כמו בכל קבוצת אנשים העובדת יחד, יום יום, ועוד בעבודה שיש בה אינטימיות מובנית כמו בלהקת מחול, יש התאהבויות ורומנים. אך בבת שבע אין ביטוי בימתי ליחסים אלו וזה גם לא משנה. יש להניח התאהבות

גילי נבות, צילום: אליה מלניקוב

Gili Navot, photo: Iliya Malenkov

שמתרחשת מאליה, למשך ריקוד אחד, קטע אחד. מבט אחד. אך החומרה הנדרשת מן הרקדנים לא מאפשרת תשומת לב לקשר כזה על הבמה. גילי מייצגת את חוסר האפשרות לקשקושי ״חסים״ על הבמה.

בשני סרטי וידאו קצרים מתוך *May Contain Nuts* (הרמת מסך 2012), היא מגלה את יכולתה הקומית ואת חוסר הגנדור המוחלט בעבודתה. היא מתהלכת על הבמה בכריים כפופות, מפושקות, עילגת וכמעט צולעת, כאילו מסרבת למתנת הטבע בה זכתה בכפות הרגליים המעוצבות לתפארה, ובוחרת בצליעה ובעילגות, כהצהרת שייכות למין האנושי, לא כמורמת מעם.

כך גם בסרטון השני שניתן לראות, בו היא מקפצת בין עשבים גבוהים ושוב רגליה מדלגות ללא ערכים של יופי מתוכנן, כמין מנוסה וגילוי החופש, בצעדים גדולים, כמעט כמו חרק, הגבעולים הארוכים מכסים את דמותה, הם מכשול ואתגר וחלק ממנה. וכאן מתגלם עצמאות של מחשבה – והלא קל בעולם הנוכחותי הנמצאת בכל־של ׳אוהד. והיא עושה זאת בישרות ובפשטות האופייניים לדמותה.

זכיתי לרקוד דקות מספר עם גילי במסגרת הרצאה – הופעה בתיאטרון קטן בברלין Dock 11, מרכז פרינץ שובה לב ויוחודי. הנושא היה עקירה וגלות היוצרים, וספרי *ואיך רוקד גמל*, שתורגם לגרמנית, שימש כנושא נוסף, והספר, גם במתכונתו

הפיוזית הטהורה (אמן אחד שלשל את הספר מגובה רב אל הבמה) זכה במספר הצגות ופירושים מרתקים. בספר מודפסים מכתבים מאת סבתי מרגלית אורנשטיין, שנמצאו במקרה כמוכן, ובהם אחד שהוא שירה: תרגיל ריקודי, העוסק בצמח הגדל מזעירות של זרע עד לפריחה במלוא קומתו. הזמנתי את גילי, שבנועם רב הסכימה לבצע אחד מהם יחד איתי לצלילי המוסיקה המקורית (פרנק שליצר) שנמצאה בספריה הלאומית בירושלים, יחד ובעדינות אינסופית אפשרה לי לרקוד עמה את פתיחת ההרצאה. אני זוכרת את מגע ידיה, אוחזות בביטחון ובהקשבה מלאה בידי הרועדות, זו הייתה מתנה.

כאן בלהקת בת שבע גילי מסיימת ארבע שנים של ניהול אמנותי שבו הפגינה את כל כישרונה לנהל ולהתנהל במערכת מורכבת, עשירה, לא ניתנת ללחצים ומניפולציות, נעה בין הידע הגדול שלה על עבודתו של נהרין וידיעת עצמה כמרכז שקט, כמו בין הגבעולים הגדולים בריקודה, המתכופפים ומפנים לה מקום להמשיך ולשעוט הלאה.

עכשיו תתפנה ליצירה. כמו מי שהתמוזדה בהצלחה עם מניפה מאיימת (בשנות הקורונה כולם בלהקה המשיכו לעבוד, למרות שההופעות כמוכן בוטלו, לקבל משכורת, להתאמן, לשמור על הנכסים שזכו בהם, מין שומרי חומה נאמנים), יש רק להמתין להמשך שכבר הולך ומתרקם.

כששאלתי את גילי מהי תכונתה העיקרית שאפשרה לה לתפקד בשנים הקשות ובמשרה התובענית, סרבה תחילה לספר במעלותיה. רק כעבור זמן מה הודתה: תמיד הטלתי ספק בכל, לא היה דבר מובן מאליו. ולכן, אני חושבת, כל צעד שלה הוא בטוח, הוא כבר נחשב והובן, כאילו נעשה כבר. אין בלבול וחיפוש דרך בזמן העשייה, אלא קיום ברור, בהיר. בשיחותי שנמשכו שנים, עם אוהד, הוא דיבר על ״בהירות״ כמטרה. בתוך העולם התנועתי העשיר של ריקודיו קל לוותר על עקרונ הבהירות, ולהיסחף לעומס משמעותיות, לחוסר בחירה, ל״הרבה״, לפיתוי הדמיון. אך בבהירות יש בחירה, ודיוק, ושפע, קלאסי בעצם, שגילי נבות מייצגת בדמותה, בהליכותיה. חפה מגינונים. מלכה.

התבשרנו שמנהלת אמנותית חדשה עומדת להתחיל בעבודתה. ד״ר ליאור אביצור, יפיפייה, משכילה, חוקרת מחול ורקדנית, עוד דמות החורגת מהמיתוס הרכלני, תאב העימותים של קהל מולך שולל. נפרדים באהבה מגילי נבות, מברכים באהבה את ליאור אביצור. יבורך אוהד נהרין שדמותו, גם מרחוק, היא השראה של נתינת אומן ובהירות.

גבי אלדור, מבקרת מחול, עיתונאית, סופרת, מרצה על מחול ישראל בארץ ובעולם. היא פרסמה בצרפת, ארה״ב, גרמניה, וכתבה ערכים על ישראל ב־ *Larousse Dictionnaire de la danse*. אלדור היא מייסדת שותפה לתיאטרון הערבי־עברי ביפו, שם היא מביימת ומשחקת. היא מחברת הספר *ואיך רוקד גמל?* על משפחתה החלוצה במחול בישראל, וכן את *נהרין*, על אודות שיחות שקיימה שערכה על יצירותיו בלהקת בת שבע.

מחול עכשיו | גיליון מס' 42 | ספטמבר 2022 | 29

28 | מחול עכשיו | גיליון מס' 42 | ספטמבר 2022